

Beheer van de boomstrook

Jo Smith, Sally Westaway

Teamwork! Het planten van bloembollen in een nieuwe agroforestry-aanplant bij Tolhurst Organics (VK).

De combinatie van bomen en akkers betekent dat er op een deel van het land geen productie van het akkerbouwgewas of van de groente meer gebeurt; afhankelijk van het ontwerp van het agroforestrysysteem, kan deze oppervlakte oplopen tot 20%. Bovendien is er ook een periode waarin de bomen nog niet opbrengen. Bij fruitbomen of korte omloophout is deze periode beperkt tot de eerste jaren na aanplant, maar voor soorten voor kwaliteitshout loopt dit op tot meerdere decennia. In veel agroforestrysystemen is de oppervlakte in de boomstrook een 'vergeten' en onderbenutte ruimte, die problemen kan geven naar onkruiddruk indien de strook niet beheerd wordt. Een mogelijkheid is om alternatieve gewassen aan te planten in de bomenrijen, om op die manier toch een opbrengst te bekomen tijdens de eerste jaren na aanplant, of langer indien er met schaduw-tolerante soorten gewerkt wordt. Naast het verhogen van de productiviteit, heeft dit ook het voordeel dat de range aan verkmarktbaar producten toeneemt. We zetten enkele aandachtspunten op een rij.

Is er een markt voor het nieuwe gewas?

Idealiter zal het nieuwe gewas complementair zijn aan hetgeen je reeds produceert, maar mogelijk moet je op zoek naar een nieuwe markt of interesse genereren voor het nieuwe gewas binnen je bestaande markt. Het kan moeilijk zijn om een bepaald volume te produceren dat nodig is voor afzet via de gangbare kanalen, maar misschien zijn er creatieve oplossingen zoals rechtstreekse verkoop mogelijk.

Wees realistisch over de extra kosten die nodig zijn

Er moet rekening gehouden worden met de kosten en het werk voor aanplant van het nieuwe gewas, de infrastructuur die nodig is (bv. extra opslagruimte), de arbeidsvereisten voor het onderhoud en de oogst,... . Kies idealiter voor gewassen die beheerd en geoogst kunnen worden tijdens rustigere periodes in het jaar.

Is er voldoende ruimte onder de bomen voor het nieuwe gewas?

In sommige agroforestrysystemen, bijvoorbeeld met korte omloophout, zal de competitie voor licht, water en nutriënten te groot zijn om nog een ondergroei toe te laten. Houd er rekening mee dat het microklimaat verandert wanneer de bomen groeien, met meer schaduw en competitie. Dit betekent dat het gewas in de bomenrij zal veranderen doorheen de tijd, of eventueel zal verdwijnen.

Voorjaarsbollen voor snijbloemen. Silvicultureel systeem in Nottinghamshire (VK).

Rabarber in de boomstrook bij Tolhurst Organics (VK).

Welke gewassen zijn geschikt om aan te planten in de bomenrij?

Nieuwe gewassen die in een bomenrij gekweekt kunnen worden zijn kruiden, bloembollen of snijbloemen, meerjarig fruit en groenten zoals artisjok of rabarber, paddenstoelen, en bessenstruiken. Binnen de verschillende gewastypes, zullen sommige soorten en variëteiten meer geschikt zijn voor de omstandigheden in

de bomenrij (bv. naar schaduwtolerantie toe) en het kan interessant zijn om variëteiten of soorten op een kleine schaal uit te testen om na te gaan welke meest geschikt zijn, vooraleer ze op grotere schaal aan te planten.

Meer informatie?

Martin Crawford, van [The Agroforestry Research Trust](#) in het VK, heeft verschillende nuttige publicaties uitgebracht over mogelijke gewassen geschikt voor aanplant in een bomenrij, waaronder [Creating a Forest Garden](#) en [Plants for a Future](#).

Meer informatie over het beheer van de boomstrook ook kan ook teruggevonden worden in het rapport 'Teelttechnische impact agroforestry', beschikbaar via www.agroforestryvlaanderen.be